

[eu och facket]

Vem ska vi vara solidariska med, Wanja Lundy-Wedin?

”Genom att Sverige har fått igenom de krav som socialdemokraterna har ställt som en förutsättning för svenskt deltagande, är det rimligt att vi solidariskt medverkar i europakten.” Det säger LO:s ordförande Wanja Lundby-Wedin i ett pressmeddelande. Uttalandet är häpnadsväckande.

För det första, vad är det som Wanja Lundby-Wedin vet som vi inte får veta? Europakten, eller Merkozypakten, är ett mellanstatligt avtal mellan de 17 euroländerna som riksdagen har sekretessbelagt. På regeringens hemsida finns det bara ett ”Meddelande från euroområdet medlemsstater” som berättar att man färdigställt ”Fördraget om stabilitet, samordning och styrning inom Ekonomiska och monetära unionen” och att det kommer att undertecknas i mars.

I meddelandet står det inte ett ord om vad detta fördrag, dvs. Merkozypakten, går ut på eller vilka villkor som gäller för icke-euroländer, typ Sverige, som frivilligt ansluter sig. Det enda vi vet är att moderatledaren Fredrik Reinfeldt på en presskonferens i Bryssel förklarade att finanspakten inte innebär en bakväg in i euron och att Sverige inte på något sätt skulle vara bundet av de krav som ställs på euroländerna, men skulle genom att medverka kunna vinna inflytande. Men det enda vi vinner är att Fredrik Reinfeldt [eller Stefan Löfven] ska få sola sig i Bryssel och

mingla med Angela Merkel och Nicolas Sarkozy en gång om året.

För det andra, och än mer häpnadsväckande, är att LO-ordföranden uttalar stöd för en pakt som Europafacket [ETUC], där LO ingår som en av 84 medlemsorganisationer från 36 europeiska länder, kraftfullt fördömer.

”Det här fördraget kanske lugnar förbundskansler Merkels politiska vänner, men inte de miljontals arbetslösa, fattiga eller utsatta löntagarna i Europa, som väntar på beslutsamt stöd från EU:s institutioner. Det är därför som vi motsätter oss fördraget. Planer som återställer balanserade offentliga räkenskaper måste prioritera fråga om uthållig tillväxt. Åtstramning är det samma som att ta död på tillväxt och jobb”, säger Europafackets generalsekreterare Bernadette Ségol i ett pressmeddelande.

Vad, Wanja Lundby-Wedin, är det som gör att det är ”rimligt att vi solidariskt medverkar i europakten”? Varför ska vi frivilligt ikläda oss en finanspolitisk tvångströja som i vart fall för euroländernas del innebär fortlöpande åtstramningar, institutionaliserad nyliberal politik och centralisering av den politiska makten till Bryssel? Och vem är det vi ska vara solidariska med, Angela Merkel, Nicolas Sarkozy och de andra EU-potentaterna eller de hundratusentals löntagare, arbetslösa, ungdomar och fackföreningsmedlemmar som protesterar mot EU:s krispolitik på gator och torg i Aten, Rom, Bryssel och så vidare?

Gösta Torstensson

Bli med i Folkrörelsen Nej till EU:s Fackliga Nätverk

Lavaldomen och EU:s utstationeringsdirektiv visar att EU är ett allvarligt hot mot den svenska arbetsmarknadsmodellen med konflikträtt och kollektivavtal, eller med andra ord ett grundskott mot de landvinningar som svensk fackföreningsrörelse gjort de senaste hundra åren.

Lissabonfördraget, den nya EU-grundlagen, innebär inget skydd för de fackliga rättigheterna såsom det hävdas från LO-ledningen och andra EU-entusiaster. Tvärtom så innebär Lissabonfördraget i praktiken att Lavaldomen och andra antifackliga EU-domar grundlagsfästs, dvs. de blir cementerade och opåverkbara för politiska beslutsfattare.

Och, som vanligt i EU-sammanhang, det kommer mera. Riksdagen har införlivat EU:s tjänstedirektiv i svensk lagstiftning, vilket medför att låglönekonkurrensen kommer att breda ut sig än mer. Regeringen har tillsatt en utredning med uppdrag att föreslå hur EU:s bemanningdirektiv ska implementeras i svensk lagstiftning. EU-kommissionen planerar ett säsongsarbetardirektiv som enligt LO:s Wanja Lundby-Wedin öppnar för "en total avreglering av arbetsmarknaden".

För att bjuda motstånd mot denna förödande utveckling har Folkrörelsen Nej till EU initierat ett tvärfackligt nätverk, Folkrörelsen Nej till EU:s Fackliga Nätverk. Det är öppet för dig som är fackligt aktiv [eller bara medlem] och EU-kritisk. Det kostar ingenting och du behöver inte vara

medlem i Folkrörelsen Nej till EU [men det är inget hinder].

Nätverkets syfte är utbyte av information, kunskapsuppbyggnad samt att anordna och samordna olika aktiviteter. Nätverket har startat som en mejlgrupp för informationsspridning och med att producera ett digitalt nyhetsbrev. Vi kommer också efterhand att anordna seminarier, hearingar, studiecirklar etc, i egen regi eller i samarbete med andra organisationer. Nätverket har också kontakt och samarbete med andra fackligt inriktade EU-kritiska organisationer, såsom Fagbevaegelsen Mod Unionen i Danmark, Trade Unionists Against the EU Constitution i England, och Nei til EU:s Faglig utvalg i Norge.

Nätverket administreras av Gösta Torstensson, Folkrörelsen Nej till EU [och passiv medlem i Kommunal]. Du som vill bli med i nätverket mejlar gosta.torstensson@nejtill.eu.se.

Eva Anderzon, Kommunalarbetareförbundet
Jan-Erik Gustafsson, Fackförbundet ST
Jannika Fahlander, Handelsanställdas Förbund
Jannis Konstantis, Fackförbundet Seko
Kent Wahlberg, Livsmedelsarbetareförbundet
Maria Pohn, Vårdförbundet
Mats Norrstad, Lärarförbundet
Pie Blume, Fackförbundet Unionen
Minna Pyykölä, Journalistförbundet
Patrik Ljunggren, Transportarbetareförbundet
Peter Lilja, Industrifacket Metall
Rolf Axelsson, Hamnarbetareförbundet
Magnus Renman, Fackförbundet GS
Lars Lundberg, Byggnadsarbetareförbundet
Marcus Carlstedt, Lärarnas Riksförbund

Krisen förvärras av Merkozypakten

Den finanspakt för euroländerna som Merkozy [Tysklands förbundskansler Angela Merkel och Frankrikes president Nicolas Sarkozy] med en dāres envishet försöker driva igenom innebär allt mer av precis det som hittills fungerat mycket dåligt.

”I stället för att hjälpa till och lösa krisande länders problem kommer den att entydigt förvärra dem, eftersom det inte ges något som helst utrymme för att öka efterfrāgan i delar av unionen när den sjunker i andra delar av unionen.” Så skriver nationalekonomen Lars Pålsson Syll om Merkozypakten på Newsmill.

Slutet för socialdemokratin?

Leif Lewin, professor emeritus i statskunskap vid Uppsala universitet, skriver på Dagens Nyheter debattsida [21 januari] att den socialdemokratiska välfärdsstaten blev modellen för alla progressiva krafter efter 30-talskrisen. Han citerar några berömda ord, som med stor ideologisk konsekvens formulerades under 60-talet; de statliga ingripandena skulle gå ut på att ”förverkliga det som den fria marknaden enligt sina pretentioner borde men inte kan förverkliga”. Det var, konstaterar Lewin, ”aldrig fråga om att, som nu, villkorlöst lämna över välfärdsfrågor till riskkapitalister och profitjägare”.

Men sedan några decennier tillbaka ”bevittnar vi slutet på denna socialdemokratiska hegemoni”. Enligt Lewin har den socialdemokratiska välfärdsideologin rullats tillbaka till förmån för privatisering, individualisering och EU-medlemskap.

LO-förbundens kräftgång

”LO-förbunden gör sitt bästa år på 2000-talet. Medlemsförlusten minskade rejält förra året när facken gick ner med totalt 25.503 medlemmar”, rapporterar LO-tidningen. Hur kan fortsatt kräftgång vara en framgång?

Ända sedan Sverige gick med i EU har den fackliga organisationsgraden sjunkit och närmat sig successivt de nivåer som är in legio i EU-länderna. Ska denna tillbakagång kunna brytas krävs det att den svenska fackföreningsrörelsen börjar ta strid mot direktiv och andra beslut från Bryssel som underminerar den svenska

kollektivavtalsmodellen.

En studieresa till vårt grannland Norge kan rekommenderas. Där genomförde stora delar av fackföreningsrörelsen en politisk strejk den 18 januari mot EU:s bemanningsdirektiv. För att nämna ett exempel.

Tyskland vinner på eurokrisen

Kreditinstitutet Standard & Poor's sänkte fredagen den 13 januari kreditbetyget för hela nio euroländer. Cypern, Italien, Portugal och Spanien sänktes två steg. Österrike, Frankrike, Malta, Slovakien och Slovenien klarade sig med ett steg.

Eurozonens splittring i nord och syd, med tillväxt i nord och kris i den södra periferin, blir allt mer påtaglig.

Tyskland är eurons stora profitör. Förra året växte den tyska ekonomin med 3 procent. Arbetslösheten sjönk till rekordlåga 7,1 procent. De tyska storbankerna gör miljardvinster på lånen till krisländerna i södra Europa.

Men Tyskland vinner också på eurokrisen när kursen på den överstatliga valutan nu faller. Från toppnoteringen förra sommaren har euron tappat cirka 14 procent gentemot dollarn och 8 procent gentemot en vägd valutakorg av euroländernas viktigaste handelspartner.

Alliansens privatiseringsfälttåg

Carema, Aleris, Capiro, Hjärnhälsan och så vidare. Stockholms läns landsting, där jag jobbar som mentalskötare, har cirka 1.600 avtal med privata vårdgivare som omfattar allt från små fotvårdsmottagningar till S:t Görans akutsjukhus med tusentals anställda.

Och fler ska det bli. Närmast i tur på den moderatledda alliansens fälttåg med att sälja ut och privatisera sjukvården står beroendevården och den psykiatriska öppenvården i stadsdelarna Hägersten-Liljeholmen, Älvsjö, Skärholmen, och kommunerna Järfälla och Upplandsbro. Områdena har tillsammans cirka 200.000 invånare.

Den här nyliberala rovdriften gör mig förbannad. Dagligen. Och denna känsla blir inte mindre av vetskapen att det är EU-direktiv från Bryssel som spökar i bakgrunden.

Gösta Torstensson

Riksdagen måste säga nej till Merkozypakten

Med EMU-krisen har det blivit alltmer uppenbart att det är EU:s stormakter Tyskland och Frankrike som dikterar villkoren för övriga EU-länder. Den finanspakt för euroländerna som Merkozy [Tysklands förbundskansler Angela Merkel och Frankrikes president Nicolas Sarkozy] med en dåres envishet försöker driva igenom innebär allt mer av precis det som hittills fungerat mycket dåligt.

Finanspakten medför en institutionaliserad nyliberal politik, till exempel innehåller den en regel om att ett lands budgetunderskott inte får överskrida 0,5 procent av BNP. I praktiken handlar det om att acceptera kraftiga nedskärningar i välfärden, försämringar för löntagarna och uppluckringar av de fackliga rättigheterna. Det finns inga garantier för arbetsrätten. Den mycket vaga formulering som finns i det senaste avtalsutkastet återfinns i en inledande strecksats som saknar juridiskt värde.

I stället för att hjälpa till och lösa krisande länders problem kommer Merkozypakten att entydigt förvärra dem, eftersom den stryper efterfrågan genom nedskärningar, lönesänkningar och andra åtstramningar. Faktiskt är det bara Sverige, Finland och Luxemburg som uppfyller kraven i Merkozypakten, enligt Bo Sandemann Rasmussen, som är professor i ekonomi vid danska Aarhus Universitet.

MERKOZYPAKTEN INNEBÄR OCKSÅ ETT TVÅNG för länder som har euron som valuta att överge sitt demokratiska självbestämmande över finanspolitiken [offentliga utgifter och skatter] och acceptera en hårdare styrning på EU-nivå från icke folkvalda institutioner som EU:s domstol och EU-kommissionen.

Merkozypakten är därmed inte bara en centralisering utan även en avdemokratisering av den ekonomiska politiken. Inom fem år ska den mellanstatliga finanspakten upphöjas till EU-lag. Ett av syftena [precis som valutaunionen som sådan] är att tvinga ihop euroänderna till en centraliserad och odemokratisk överstat, ett slags Europas Förenta Stater.

Den mäktigaste aktören i Eurozonen är den så kallade Frankfurtrundan. I denna informella grupp möts Angela Merkel, Nicholas Sarkozy,

IMF-chefen Christine Lagarde, Eurogruppens ordförande Jean-Claude Juncker, EU:s råds-president Herman van Rompuy, EU-kommissionens ordförande José Manuel Barroso och ECB-chefen Mario Draghi.

Frankfurtrundan har hemliga förmöten innan de ordinarie EU- och Eurotoppmötena, och det var Frankfurtrundan som i praktiken avsatte Greklands premiärminister Giorgos Papandreu och Italiens premiärminister Silvio Berlusconi, och ersatte dem med de icke-folkvalda EU-teknokraterna Loukas Papademos och Mario Monti, före detta vice ordförande i Europeiska centralbanken i Frankfurt respektive EU-kommissionär i Bryssel.

Sverige och andra EU-länder utanför euron kan ansluta sig till Merkozypakten på frivillig väg. Enligt regeringens tolkning skulle Sverige inte på något sätt vara bundet av de krav som ställs på euroländerna, men skulle genom att medverka kunna "vinna" inflytande.

PRECIS SOM I FOLKOMRÖSTNINGARNA OM EU och EMU får vi nu höra att vi ska vara med och påverka. Vi ska alltså ge ifrån oss makt över finanspolitiken till Bryssel för att sedan hoppas kunna påverka den där? Blir inte inflytandet större om makten ligger kvar i riksdagen? Eller är det så att Fredrik Reinfeldt inbillar sig att han kommer att få vara med i den egenmäktiga Frankfurtrundan om riksdagen säger ja till Merkozypakten?

En annan variant på samma bedrägliga tema är att Sverige måste gå med i finanspakten för att "inte tappa" inflytande inom EU. Men man kan inte "tappa" ett inflytande man inte har. Sverige varken har – eller bör få – något inflytande över eurosamarbetet och den framväxande gemensamma finanspolitiken inom eurogruppen, av det enkla skälet att vi har valt att stå utanför euron. Det valet grundades bland annat just på farhågan att euron skulle leda till en överstatlig finanspolitik.

Att gå med i Angela Merkels och Nicholas Sarkozys finanspakt innebär ytterligare ett steg in i den valutaunion som svenska folket röstade nej till i folkomröstningen 2003 och som 88 procent av svenskarna skulle säga nej till om det vore folkomröstning idag.

Att EMU-omröstningens förlorare inte accepterar folkets vilja och vill smyga oss in bakvägen i euron är kanske väntat. Men Fredrik Reinfeldt, Jan Björklund, Göran Persson och Stefan Löfven

har minst lika mycket fel nu som de hade då.

Merkozyypakten ska undertecknas vid vårtoppmötet i början på mars för att sedan godkännas i medlemsländernas nationella parlament. Den första januari 2013 träder paktens regelverk i kraft. Fördragstexten är inte offentliggjord och därför är det svårt att säga vad den innebär i praktiken förutom nya åtstramningar som kommer att slå hårt mot vanliga löntagare och deras sociala trygghet.

Riksdagen måste säga nej till Merkozyypakten.

Gösta Torstensson

Reinfeldt tar köksvägen in i euron

6F-fackförbunden, Byggnads, Elektrikerna, Mälarna, Fastighets, Seko och Transport säger i ett uttalande att regeringen Reinfeldt inte på något sätt har säkerställt att Sverige inte via köksvägen tvingas in i eurosamarbetet.

”Sverige måste få ett formellt undantag i ett särskilt protokoll i likhet med Danmark och Storbritannien om att Sverige undantas från det tredje etappen i EMU och därmed Euron. Detta måste uttryckligen framgå av ett eventuellt framtida Riksdagsbeslut om att tillträda Finanspakten.”

De sex LO-förbunden är följaktligen kritiska till LO-ordförandens uttalande om Finanspakten:

”6F tycker att det är anmärkningsvärt att LO:s ordförande går emot Europafackets grundläggande uppfattning om att Europakten är till nackdel för löntagarna i Europa och att paktens slutenhet försvårar demokratisk insyn och kontroll. Vidare är hennes ställningstagande och kommentar kring detta inte förankrat i LO:s styrelse.

Mot bakgrund av detta kan 6F inte på något vis stå bakom LO:s pressmeddelande från den 31 januari 2012 i den del där LO:s ordförande anser det är ”rimligt att vi solidariskt medverkar i europakten då samtliga villkor skulle vara uppfyllda.”

6F-fackförbunden tycker att det ”i den uppkomna situationen är det minsta man kan kräva att riksdagen tydligt deklarerar att Sverige ska ha ett formellt undantag när euron införlivas i EU:s fördrag.”

Gösta Torstensson

Grekland tvingas strama åt än mer

Efter beslutet om EU:s nya finanspolitiska fördrag, Merkozyypakten, vänds nu blickarna åter mot Grekland, det land som är hårdast drabbat av eurokrisen. I veckan förhandlar Grekland parallellt, dels med privata långgivare, som banker och försäkringsbolag (som skott sig på eurokrisen), om en nedskrivning av statsskulden, dels med den så kallade trojkan, EU-kommissionen, ECB och IMF, om nästa ”nödlån” till Grekland på 130 miljarder euro. Trojkan kräver att Grekland stramar åt ännu mer för att godkänna krislånet. Bland annat vill de att Grekland ökar privatiseringarna, sänker minimilönen och semester tillägg samt sparar kraftigt på hälso- och försvarsområdet.

I stället för att hjälpa till och lösa Greklands och andra krisande euroländers problem kommer Merkozyypakten att förvärra dem, eftersom den stryper efterfrågan genom nedskärningar, lönesänkningar och andra åtstramningar. Trots [eller på grund av] stenhårda åtstramningar växte Greklands budgetunderskott med 0,8 procent till 21,6 miljarder euro 2011, visar färskta siffror från regeringen i Aten. Samtidigt stiger arbetslösheten kraftigt. Enligt Eurostat står nu hela 19 procent i Grekland utan arbete.

Tyskland har föreslagit en radikal lösning på Greklands problem att uppfylla de krav på besparingar, privatiseringar och andra åtgärder som euroländerna ställt för att gå med på krislånen till Grekland; att utse en särskild budgetkommissionär i Bryssel som får vetorätt över den grekiska finanspolitiken.

Om inte Grekland styrdes av en tillfällig, icke-folkvald regering bestående av ”teknokrater” – experter, tjänstemän och ekonomer – med specifika uppdrag att genomföra många och på hemmaplan hårt kritiserade ekonomiska reformer för att pressa ned budgetunderskottet och statskulden, så hade man kunna skriva att en sådan Brysselkommissionär kapar en suveräns regerings möjlighet att bedriva en självständig politik.

Vad ska lyfta den grekiska ekonomin ur träscket? På den frågan har Merkozyypakten inget svar. Tvärtom. EU:s av Tyskland dikterade krispolitik är en nedåtgående spiral och euron är en del av, inte lösningen på Greklands problem.

Gösta Torstensson

Fackligt nätverk: Ställ krav på Israel nu!

Nu har vi hört de gamla julsångerna under några dagar. Gläns över sjö och strand – melodin och orden finns där sedan vi var små, om stjärnan från Betlehem som strålar och leder hem. Verklighetens Betlehem ligger på den, sedan snart 45 år (!) av Israel ockuperade Västbanken. Den vackra sången kontrasterar bittert mot den fula verkligheten. I dag skulle de tre vise männen inte kommit fram!

De allt fler israeliska bosättningarna, vägspärrarna, den höga långa muren som till största delen byggts på palestinsk mark, soldaterna som dagligen tar till våld för att upprätthålla ockupationen, den sedan årtal pågående hårda blockaden av Gaza som sätter stopp för all utveckling sänder varken freds- eller fridsbudskap. Tvärtom!

Många svenska fackliga organisationer samarbetar sedan länge med palestinska fackliga organisationer. Vi reser på Västbanken och i Gaza, vi möter och samtalar med fackliga kollegor och vi ser hur den israeliska ockupationen påverkar palestiniernas dagliga liv, och hur mänskliga rättigheter och internationell rätt kränks.

Vi är djupt oroad över situationen och av den oförmåga både våra folkvalda politiker och det internationella samfundet hittills visat när det gäller att i samverkan med berörda parter få fram en hållbar fred, som vilar på folkrätten och relevanta FN-resolutioner.

Oändliga förhandlingar och samtal har hittills inte lett till några större framsteg i den verkliga situationen. Att då bara fortsätta att upprepa kraven på dialog mellan parterna leder varken till rättvisa eller fred.

Den israeliska ockupationens längd, omfattning och konsekvenser har skapat en situation i Palestina som av många liknas vid apartheid. Detta borde leda till ett kraftfullt agerande från Sverige. I stället fick vi i oktober se Sverige, som ett av få EU-länder, rösta nej till att Palestina skulle få bli medlem i UNESCO. Palestinas ansökan om medlemskap i FN ligger för närvarande i säkerhetsrådet. Vad den diskussionen kommer att leda till är fortfarande oklart. Hur Sverige, och EU, kommer att ställa sig är lika oklart!

Israels systematiska ignorering av inter-

nationell rätt och av generalförsamlingens resolutioner urholkar FN:s integritet och det internationella samfundets strävan efter fred och rättvisa. Om inte det internationellt överenskomna regelverket, exempelvis FN:s konventioner om mänskliga rättigheter och Genèvekonventionens regler för hur civila ska skyddas i konflikter, gäller lika för alla – då vittrar regelverket sönder och det blir den starkastes rätt som gäller. Så vill vi inte ha det!

Vi kan inte heller acceptera den särställning som Israel fått inom EU-samarbetet, där man nu ingår i de flesta samarbetsområden och har förmaner och inflytande som ökar. Detta är inte rätt väg att gå och ökar inte möjligheterna att uppnå en långsiktigt stabil tvästatslösning som bygger på folkrätten och det gynnar inte Israels rätt till långsiktig säkerhet.

Över fyrtio år av ockupation är mer än nog. Nästa jul borde Betlehems stjärna få lysa över en palestinsk stat, fri från ockupation. Då skapas förutsättningar för att båda folken ska kunna leva i den fred och säkerhet de längtar efter. Det är dags att gå från ord till handling.

KRAVEN PÅ ISRAEL MÅSTE SKÄRPAS. Därför har vi nu bildat nätverket Fackliga vänner till Palestina.

Nätverket samlar ett stort antal fackligt förtroendevalda inom LO, TCO och SACO som vill bidra till en rättvis fred i Israel-Palestina genom att uppmuntra till att sanktioner och bojkotter, i lämpliga former, införs mot Israel – till dess att Israel respekterar folkrätten och FN:s vägledande resolutioner. Ett första delmål är att blockaden mot Gaza hävs! Vi kommer att arbeta för kraven i de fackliga sammanhang där vi finns men vi vill också att Sverige ska agera.

Vi uppmanar riksdagen att besluta att regeringen inom EU ska arbeta för att det för Israel förmånliga handelsavtalet med EU ska, liksom övriga förmåner, läggas på is till dess att Israel uppfyller avtalets krav på respekt för mänskliga rättigheter.

Vi uppmanar riksdagen att besluta att regeringen inom EU, och i övrigt internationellt samarbete, ska verka för lämpliga former av sanktioner mot Israel till dess att Israel avbryter ockupationen av Palestina.

**Mats Norrstad, förbundsstyrelseledamot
Läraryrket, Sineva Ribeiro, förbundsordförande
Vårdförbundet, Per-Olof Sjöo, ordförande GS-facket,
Jonas Wallin, ordförande Elektrikerförbundet, med flera**

EU:s bemanningsdirektiv hotar löntagarna

För ett år sedan presenterade professor Birgitta Nyström sin utredning om EU:s bemanningsdirektiv. Hon föreslår en ny uthyrningslag, som ska innehålla ramregler. Dessa ska arbetsmarknadens parter sedan kunna konkretisera i avtal.

Bemanningsdirektivet har två motstridiga syften.

Dels ska anställda i bemanningsföretag garanteras samma rättigheter som anställda i kundföretagen, i enlighet med direktivets ”lika-behandlingsprincip”. Eller som det formuleras i direktivtexten: ”Grundläggande arbets- och anställningsvillkor för arbetstagare som hyrs ut av bemanningsföretag bör minst motsvara de villkor som skulle gälla för dem om de hade anställts av kundföretaget för att utföra samma arbete.”

Dels ska ”onödiga och otillåtna hinder för bemanningsarbete undanröjas”, vilket Bemanningsföretagens förbundsdirektör Henrik Bäckström kallar en ”hinderprövningsprincip”.

I DIREKTIVET SLÅS DET FAST ATT medlemsländerna ska genomföra ”en översyn av eventuella begränsningar eller förbud som kan ha införts när det gäller arbete som utförs av arbetstagare som hyrs ut av bemanningsföretag”. I många kollektivavtal finns det i en eller annan form begränsningar när det gäller inhyrning av arbetskraft. I direktivet understryks det också att det syftar till att ”utveckla flexibla arbetsformer” och att det ”bör genomföras med iakttagande av fördragets bestämmelser om fritt tillhandahållande av tjänster och fri etableringsrätt”. Direktivet syftar alltså till att bereda väg för fri rörlighet för bemanningsföretag på EU:s inre marknad.

I direktivet finns det en hänvisning till EU:s så kallade utstationeringsdirektiv. Det anges att bemanningsdirektivet ”bör genomföras [...] utan att det påverkar Europaparlamentets och rådets direktiv 96/71/EG av den 16 december 1996 om utstationering av arbetstagare i samband med tillhandahållandet av tjänster”. Det är detta direktiv som EU-domstolen har tolkat i den så kallade Lavaldomen, vilken fråntar svenska fackföreningar rätten att ta till konfliktåtgärder för att driva igenom svenska kollektivavtal med utländska företag med utländsk arbetskraft som opererar på den svenska arbetsmarknaden. Det enda som

svenska fackföreningar kan kräva är att de utländska företagen ska betala minimilön och uppfylla vissa andra minimivillkor.

Rättsläget blir inte mindre oklart av att det i utstationeringsdirektivet, som antogs den 16 december 1996, slås fast att ”Om inte annat föreskrivs i andra gemenskapsbestämmelser medför inte detta direktiv någon skyldighet att tillåta företag för uthyrning av arbetskraft, men direktivet står heller inte i strid med att medlemsstaterna tillämpar sin lagstiftning om att arbetskraften ställs till förfogande och företag för uthyrning av arbetskraft för företag som inte är etablerade inom deras territorium, men som utövar verksamhet där i samband med tillhandahållandet av tjänster”.

Direktivets reservation för utstationeringsdirektivet kan betyda att utländska bemanningsföretag med utländsk arbetskraft kan komma undan med att betala minimilöner, vilket skulle förvärra den av Lavaldomen redan legaliserade låglönekonkurrensen.

BEMANNINGSDIREKTIVET SKULLE VARIT omsatt i svensk lag senast den 5 december förra året. Men fortfarande har regeringen inte lagt någon proposition. Detta gör att Henrik Bäckström säger att alla slags begränsningar av uthyrningsverksamhet i kollektivavtal redan är olagliga. [Sverige gör sig under alla omständigheter skyldig till fördragsbrott enligt Lissabonfördrag, EU:s stora regelbok, och kan hamna i en juridisk process versus EU-kommissionen och EU-domstolen och drabbas av både vanära och böter.]

Vilken av direktivets två motstridiga principer – likabehandlingsprincipen och hinderprövningsprincipen – som kommer att ges företräde på den svenska arbetsmarknaden och om utländska bemanningsföretag kan bedriva lönedumpning med hänvisning till utstationeringsdirektivet, är det inte folkvalda riksdagsledamöter i Stockholm som kommer att kunna avgöra, utan ytterst av två odemokratiska och överstatliga EU-institutioner; kommissionen i Bryssel och domstolen i Luxemburg. Se Lavaldomen.

Onsdagen den 18 januari genomför ett antal fackförbund och LO-distrikt i Norge en politisk strejk mot EU:s bemanningsdirektiv. Varför agerar inte den svenska fackföreningsrörelsen mot detta hot mot löntagarna och den svenska kollektivavtalsmodellen?

Gösta Torstensson

Norges regering backar om arbetsklausuler

Den norska regeringen antog den 15 november vissa ändringar i föreskriften om löne- och arbetsvillkor vid offentlig upphandling i ett försök att tillmötesgå kritiken från Eftas övervakningsmyndighet ESA, som har hävdad att föreskriften strider mot EES-avtalet [som omfattar EU:s inre marknad]. Ändringarna går ut på att precisera föreskriftens krav på kollektivavtalsenlig lön och uppdragsgivarens förpliktelser.

Föreskriften om löne- och arbetsvillkor i offentliga kontrakt innehåller en bestämmelse om kollektivavtalsenlig lön som genomför ILOs konvention nr 94 i norsk rätt. ESA anser att bestämmelsen är oförenlig med EES-avtalets artikel 36 om fri rörlighet för tjänster och med utstationeringsdirektivet [96/71]. Ärendet inleddes på ESAs eget initiativ och resulterade i en formell underrättelse 2009. I sitt svar anförde Norges regering att föreskriftsbestämmelsen inte strider mot EES-rätten, men sommaren 2010 lade den ändå fram ett förslag om möjliga ändringar.

ESA utgår från EU-domstolens dom i Ruffertmålet och dess konstaterande att bestämmelserna om lön inte var fastställda i enlighet

med utstationeringsdirektivets artikel 3.1 eller artikel 3.8 [lag eller allmänt gällande kollektivavtal]. Vidare hänvisar övervakningsorganet till domen i Lavalmålet och dess slutsats att direktivets artikel 3.1 innehåller en uttömmande lista över vilka villkor som kan fastställas med verkan för utländska tjänsteutövare [tjänsteyttere] och att artikel 3.7 inte ger en värdestat möjlighet att gå över den allmänt tvingande miniminivån.

SAMMA DAG SOM FÖRESKRIFTEN ÄNDRADES sände regeringen ett svar på ESA:s motiverade yttrande från juli 2011, och argumenterade för att de norska reglerna är förenliga med EES-avtalet. Bland annat hänvisar regeringen till Europaparlamentets resolution av den 25 oktober 2011 om modernisering av offentlig upphandling, 2011/2048[INI], som förespråkar att ILO:s konvention nr 94 ska inarbetas i upphandlingsdirektiven och att medlemsstaterna ska uppmanas att ratificera konventionen. Den norska arbetsministern reste också till Bryssel för att diskutera saken med ESA, men det ledde inte till något resultat. ESA står fast vid sin ståndpunkt. Det är oklart hur saken kommer att utvecklas vidare. ESA:s nästa steg kan eventuellt bli att väcka talan mot Norge inför Efta-domstolen [som är en lillebror till EU-domstolen].

Gösta Torstensson

Köp och läs Det stora tågrånet

Köp Mikael Nybergs bok Det stora tågrånet genom Folkrörelsen Nej till EU till reducerat pris. Du betalar 200 kronor plus porto [ordinare bokhandelspris 269 kronor]. Beställ boken genom att mejla gosta.torstensson@nejtill.eu.se

Kollektivt kan vi ge frågorna svar

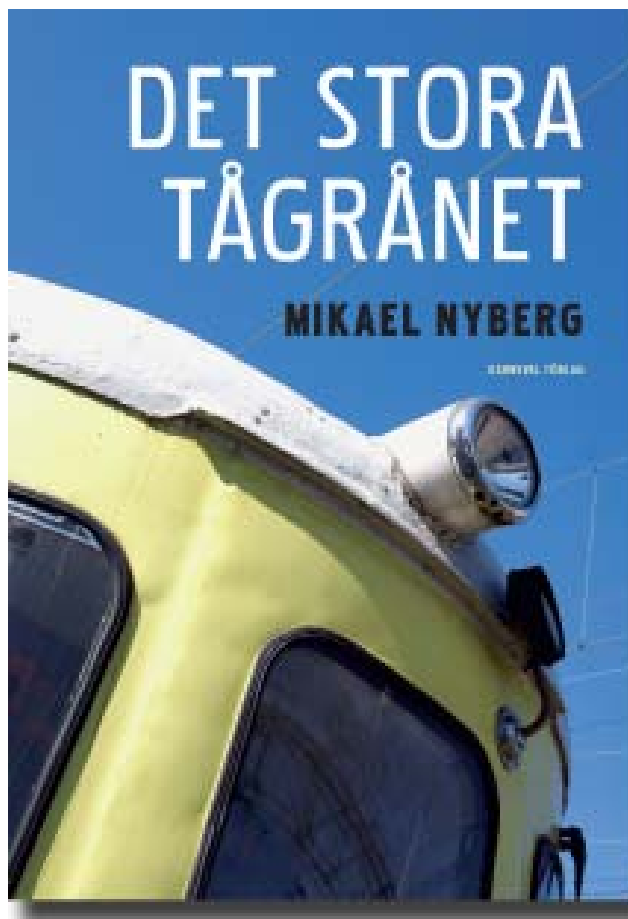
Hur många är vi inte som förgäves stått och väntat på försenade tåg eller tåg som överhuvudtaget inte kommer och med förtvivlan riktat våra blickar mot stumma högtalare på perrongernas tak. Och hur ofta har vi inte under senare år under årets kalla månader med mycket snö fått höra och läsa om tåg som kört fast i snöryan.

Mikael Nyberg berättar i boken "Det stora tågrånet" [Karneval] om detta och mycket mer som hänt inom den svenska järnvägen sedan 1980-talet när de första besluten om avregleringen togs och boken är ett lysande exempel på god grävande journalistik. Han reser med tåg genom Sverige och ser en järnväg i förfall där inget samlat ansvar för drift och underhåll längre finns. Där förut allt drevs av Statens järnvägar, ett av de så kallade affärsdrivande verken tillsammans med Posten, Vattenfall och Televerket, har sedan avregleringarna i slutet av 1980- och början av 1990-talet allt numera styckats upp mellan sig konkurrerande entreprenörer och underentreprenörer som bara tar ansvar för sin del. Helhetsansvaret och samordningen saknas vilket i mycket resulterat i de senaste årens kaos.

MIKAEL NYBERG GÖR I BÖRJAN AV BOKEN en liten historisk exposé där han berättar om hur statsmakterna tidigt övergav idéerna om fri konkurrens på spåren till förmån för en huvudman med helhetsansvar för både trafiken och underhåll av spåren. Trots det långt ifrån felfria Statens järnvägar fungerade det ändå.

Men från slutet av 1980-talet hördes andra tongångar i samhället. Avregleringar och privatiseringar blev ett mantra vilket fick till följd att bland annat Statens järnvägar styckades upp. Det nya statliga bolaget SJ skulle enbart driva tågtrafik under det att den nybildade myndigheten Banverket skulle sköta spåren. Senare har man sålt av städning av tågen och underhåll av vagnar och lok till andra bolag. Genom flera intervjuer med folk som är eller varit anställda vid järnvägen får vi följa förfallet år för år. I underbudskonkurrensens spår mellan de olika entreprenörerna ser vi hur förslumningen breder ut sig med försämrade villkor och försämrade arbetsmiljö för de anställda.

Men Mikael Nyberg stannar inte enbart vid

järnvägen. Han ser ett större mönster i samhällsutvecklingen under den senaste dryga 20-årsperioden med EU-anpassning och avregleringar som följt i dess spår. Allt offentligt ska konkurrensutsättas och avregleras från tågtrafik, telekommunikationer, elförsörjning, barnomsorg, skola och sjukvård. Detta har enbart lett till försämringar för samhällets flertal men det är minoriteten i toppen som kapat åt sig vinsterna.

UNDER LÄSNINGEN HAR JAG VID FLERA tillfällen känt det som om det är helt hopplöst. Allt är sakta men säkert på väg att falla samman inte minst med tanke på skandalerna inom äldreomsorgen med Carema som exempel. Men Mikael Nyberg menar på att det går att ändra utvecklingen. Det går om vi här nere sluter oss samman och återupprättar folkrörelsetanken och agerar kollektivt mot de där uppe. Vem ska svara på alla frågor om ansvarighet? Hur ska det gå för alla de som kastas ut i arbetslöshet i den spekulationsekonomi som råder där SJ och tågkaoset är ett bland många varnande exempel?

Mikael Nyberg avslutar boken med följande: "Kollektivt kan vi ge frågorna svar. Det är vårt ansvar."

Mats Cronwik

Eukratiminister Birgitta Ohlsson

”Svenska folket kommer att få besluta i en folkomröstning, säkert om en hel del år, om man vill ha euron eller inte.” Det säger statsrådet Birgitta Ohlsson [fp] i en intervju i Svenska Dagbladet [5 januari].

Men vi har redan röstat. I september 2003. Nej-sidan vann med 56-42. Har statsrådet Ohlsson glömt det? I så fall bör hon snarast söka demensvård på närmaste vinstgenererande Caremainrättning. För det kan väl inte vara så illa att demokratiministern reklamerar folkomröstningar om produkten inte blir det som hon och den övriga EU-frälsta nomenklaturen påbjuder.

Statsrådet Ohlssons schizofrena ämbete – EU- och demokratiminister – bör av detta skäl döpas om till Eukratiminister. Eller på grund av att, som det heter i det åttonde budordet, Du skall inte ljuga.

Eurokrisen bli bara djupare

Den av EU-potentaterna dikterade åtstramningspolitiken är kontraproduktiv. Sammantaget väntas eurozonen dra ner med 0,5-0,75 procent av BNP under 2012 och 0,5 procent under 2013, enligt Morgan Stanley.

Ekonomerna vid Goldman Sachs förutsäger att eurozonen backar med 0,8 procent under 2012, medan hela EU krymper med 0,4 procent.

Detta riskerar att utlösa en negativ spiral av stigande utgifter i trygghetssystemen, sjunkande skatteintäkter och krav på nya sparpaket som i sin tur drar ner tillväxten ännu mer.

Det enda som kan denna nedåtgående spiral är att EU:s valutaunion och grundlagsfästa nyliberalism skrotas, och ger plats för en progressiv, keynesiansk ekonomisk politik.

EU minskar demokratin

”Snart spelar det inte längre någon roll vem som sitter vid makten”, hävdar LO-ekonomen Monika Arvidsson i en debattartikel i Svenska Dagbladet med anledning av det ekonomiska expertstyret som införts i Grekland och Italien.

Enligt Monika Arvidsson finns det ett demokratiskt problem med denna typ av reger-

ingar eftersom det minskar det demokratiska inflytandet.

Hon undrar ifall det inte längre spelar någon roll vem som sitter vid makten och hänvisar till ett tal som Herman van Rompuy, Europeiska rådets ordförande, nyligen höll. Där sa han: ”Italien behöver reformer, inte allmänna val”.

EU-kommissionen varnar Ungern

EU-kommissionen varnar Ungern för att vara på väg att missa sitt budgetmål 2012, att hålla underskottet under 3 procent. Kommissionen kommer att rekommendera att EU:s finansministrar fattar beslut om nästa steg i den så kallade stabilitetspaktens procedur mot alltför stora budgetunderskott. [Stabilitetspakten är en nyliberal tvångströja.]

Åtgärden är första gången kommissionen tillämpar stabilitetspaktens nya, hårdare regler för budgetövervakning, som trädde i kraft den 13 december genom den så kallade six-pack-lagstiftningen. För euroländer kan proceduren leda till sanktioner, först räntebärande depositioner som kan omvandlas till böter.

Ungern är inte ett euroland, men varnas ändå av EU-kommissionen och riskerar att förlora regionalstöd från EU-budgeten på 2 miljarder euro nästa år.

Reinfeldt vill gå med i europakten

Statsminister Fredrik Reinfeldt [m] vill att Sverige ska ansluta sig till euroländernas pakt för ”budgetdisciplin” och starkare överstatlig styrning av den ekonomiska politiken.

Pakten är i första hand tänkt för länder med euro, men övriga EU-länder kan ansluta sig frivilligt.

En förutsättning är att Sverige inte binds av paktens regler, enligt Fredrik Reinfeldt, så länge Sverige inte av egen kraft har bestämt sig för att skrota kronan och införa euro.

Men att gå med i finanspakten innebär ytterligare ett steg in i den valutaunion som svenska folket röstade nej till i folkomröstningen 2003 och som 88 procent av svenskarna skulle säga nej till om det vore folkomröstning idag.

Vänsterpartiet kräver ett socialt protokoll

För att stoppa lönedumpningen på svensk arbetsmarknad vill Vänsterpartiets nye ordförande Jonas Sjöstedt blockera alla fördragsändringar i riksdagen, om inte EU garanterar svensk arbetsrätt.

– Regeringens politik har med god hjälp av EU:s fördrag och domstol attackerat löntagarnas villkor och rättigheter. Idag är lönedumpningen och det hänsynslösa utnyttjandet av utsatta människor en realitet på svensk arbetsmarknad. Allra värst utsatta är löntagare från andra länder som är här och arbetar, sade Jonas Sjöstedt i sitt första tal som ny ordförande för Vänsterpartiet.

– Det finns inget solidariskt i att utnyttja arbetare från andra länder till usla villkor, det handlar om ren diskriminering. Det slår också mot svenska löntagare som får konkurrera om jobben på ojusta villkor och vars rättigheter riskerar att pressas tillbaka. Det slår mot seriösa företag som konkurreras ut när de behandlar sina anställda väl och sluter kollektivavtal. Det drabbar statskassan i form av lägre skatteintäkter.

– När vi har vunnit valet 2014 blir det en huvuduppgift för oss att se till att de som jobbar i Sverige får svenska villkor och kollektivavtal. Vi

ska bekämpa dumping och otrygga anställningar och hävda att fast anställning med riktiga kollektivavtal är den normala anställningsformen. Det vinner den bulgariske chauffören på, de vinner de svenska löntagarna på och de vinner de seriösa företagen på.

Jonas Sjöstedt menar att det att kräver Sverige utmanar EU:

– Enligt unionens absurda logik överordnas företagets rätt att flytta arbetskraft löntagarnas rättigheter. Så fungerar en union där mäktiga byråkrater, högern och storföretagen diktar politikens villkor. Vår regering påstår att de försvarar svensk arbetsrätt, men av det märks inget när de reser ner på ministerrådets möten i Bryssel. Men vi kan kräva respekt för arbetsrätten.

– EU:s fördrag ska snart ändras och Sverige har som alla länder vetorätt. En tillräckligt stor minoritet i riksdagen kan kräva ett socialt protokoll i fördraget som slår fast att man inte får ha sämre villkor på arbetet än de som gäller inhemsk arbetskraft, sade Jonas Sjöstedt.

– Vi uppmanar socialdemokrater och miljöpartister att förena sig med oss och redan nu göra klart att varje förslag till fördragsändring kommer att blockeras i riksdagen om vi inte får ett socialt protokoll. Vi är beredda att ta striden för arbetsrätten mot regeringen och mot EU.

Gösta Torstensson

**Bli medlem i
Folkrörelsen Nej till EU.
Sätt in 200 kr på
plusgiro 433 02 07 - 4.**

[eu och facket] är ett nyhetsbrev för folkrörelsen nej till eu:s fackliga nätverk. ansvarig utgivare: jan-erik gustafsson. redaktör: gösta torstensson. adress: rondovägen 312, 142 41 skogås. tfn: 08-771 43 79. e-post: gosta.torstensson@nejtill.eu.se.

folkrörelsen nej till eu är en partipolitiskt obunden medlemsorganisation. adress: pölgatan 5, 414 60 göteborg. e-post: kansli@nejtill.eu.se. hemsida: www.nejtill.eu.se.